

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II 2

2016-09-01

N2016/05491/TS

Näringsdepartementet

Trafikanalys
Torsgatan 30
113 21 Stockholm

Uppdrag att utreda sänkt bashastighet i tätort

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Trafikanalys att utreda förutsättningarna för, och konsekvenserna, inklusive finansiella och legala sådana, av sänkt bashastighet i tätort.

I uppdraget ingår även att analysera alternativ till en generell sänkning av bashastigheten, i syfte att ge möjligheter till sänkta hastigheter i tätort.

Konsekvenserna av sänkt bashastighet i tätort, och alternativ till detta, ska utvärderas i relation till de transportpolitiska målen som helhet. Trafikverket och Transportstyrelsen ska bistå Trafikanalys med underlag i uppdraget. Vid genomförandet av uppdraget ska Trafikanalys samråda med Sveriges kommuner och landsting samt andra berörda aktörer.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 20 oktober 2017. För genomförandet av uppdraget får Trafikanalys rekvirera högst 500 000 kronor från Trafikverket under 2017. Kostnaderna ska belasta anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur, anslagsposten 12.1 Planering, stöd och myndighetsutövning under utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Bakgrund

Bashastighet är den högsta tillåtna hastighet som fordon får föras i om inget annat är beslutat. Inom tätbebyggt område är enligt 3 kap. 17 § trafikförordningen (1998:1276) bashastigheten 50 kilometer i timmen och utom tätbebyggt område 70 kilometer i timmen. Bestämmelser om bashastighet gäller oavsett väghållare. Kommuner kan genom lokala trafikföreskrifter avgöra vad som är tätbebyggt område.

också besluta om lägre hastigheter om det är motiverat med hänsyn till trafiksäkerheten, framkomligheten eller miljön.

Nya hastighetssteg i intervallet 30–120 kilometer i timmen infördes 2008, i enlighet med Nya hastighetsgränser (prop. 2006/07:73). Sedan dess har många vägar och gator fått förändrad hastighetsgräns. På uppdrag av regeringen redovisade Trafikverket en utvärdering av de justerade hastighetsgränserna 2012 (Utvärdering av nya hastighetsgränser, Trafikverket 2012:135). De främsta underlagen i utvärderingen gällde statliga vägar, och främst utanför tätort. Trafikverket lämnade förslag i utvärderingen om att bashastigheterna skulle ändras.

Enligt utvärderingen från 2012 har uppskattningsvis 25–50 procent av landets kommuner genomfört en mer systematisk översyn av sina hastigheter i tätort sedan 2008.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har höga ambitioner på trafiksäkerhetsområdet och har genom beslut den 1 september 2016 initierat en nystart för nollvisionen (dnr N2016/05494/TS). Regeringen avser även ta fram en nationell strategi för ökad och säker cykling. Regeringen har dessutom slagit fast att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer och att de nationella miljökvalitetsmålen ska nås.

I miljöer där bilar och oskyddade trafikanter måste dela utrymme är det viktigt att bilarnas hastighet så långt möjligt anpassas så att eventuella kollisioner inte leder till dödsfall eller allvarliga skador. Hastigheten hos bilarna, och utformningen av trafikmiljön, är viktiga för att cyklister ska känna trygghet i trafiken.

Ett antal kommuner har under arbetet med att ta fram en nationell cykelstrategi framfört att bashastigheten i tätbebyggt område bör sänkas till 40 kilometer i timmen. Effekterna av en sådan sänkning är inte fullt ut studerade, men bör kunna ge ökad trafiksäkerhet och trygghet, särskilt för oskyddade trafikanter. Lägre hastigheter hos bilarna kan även ge positiva effekter på luftkvalitet och minskat buller. Vid en sänkt hastighet i tätbebyggt område kan man samtidigt befara restidsförluster för den motordrivna trafiken. En analys av de samhällsekonomiska effekterna och andra konsekvenser av ändrade hastighetsgränser i tätbebyggt område saknas.

Det kan också finnas alternativ till en generell sänkning av bashastigheten som på ett bättre sätt skulle ge möjligheter till sänkta hastigheter i tätort.

Mot denna bakgrund bör Trafikanalys få i uppdrag att analysera förutsättningarna för, och konsekvenserna av, sänkt bashastighet i tätort.

På regeringens vägnar

Anna Johansson

Ylva Berg

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/PO, L4 och L5
Socialdepartementet/JÄM
Finansdepartementet/BA
Miljö- och energidepartementet/ME
Näringsdepartementet/MRT, PUB, RTS, SUBT och TIF
Trafikverket
Transportstyrelsen
Statens väg- och transportforskningsinstitut
Sveriges kommuner och landsting
Boverket
Polismyndigheten
Naturvårdsverket